

22. september 2021
J.nr. 2021 - 6374

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 647 af 25. august 2021 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Andreas Steenberg (RV).

Morten Bødskov

/ Peter Bach-Mortensen

Spørgsmål

I ”Krakas forslag til en reform af kapitalbeskatningen i Danmark” offentliggjort den 6. juli 2021 har Kraka ikke medregnet dynamiske effekter af forslaget. Ministeren bedes vurdere, hvordan dynamiske effekter vil påvirke provenuet og fordelingen? Endvidere bedes ministeren redegøre for, hvorledes arbejdsudbuddet vil blive ændret, hvis de dynamiske effekter medregnes, og det overskydende provenu anvendes til at forøge jobfradraget.

Svar

Krakas forslag til omlægning af beskatningen af kapitalafkast vil have en række betydelige og til dels modsatrettede afledte adfærdsvirkninger på arbejdsudbuddet, opsparingsniveauet og porteføljesammensætningen mv.

Den foreslåede omlægning vil isoleret set medføre en reduktion af satserne for beskatningen af aktieindkomst og positiv nettokapitalindkomst og en reduktion af skatteværdien af negativ nettokapitalindkomst og for negative nettoafkast fra øvrige formueaktiver. Beskatningen af boligafkast og pensionsafkastsskatten reduceres for personer med boligafkast hhv. pensionsafkast under den nye samlede progressionsgrænse på 120.000 kr., men forøges betragteligt for personer med afkast over progressionsgrænsen. Såfremt beskatningsgrundlagene lægges sammen som foreslået, vil en del personer således blive beskattet med den høje sats af indkomst, der før blev beskattet med en lavere sats.

En person, der fx har aktieindkomst og egen bolig, der efter gældende regler beskattes med den lave sats for aktieindkomstskatten hhv. den lave sats for ejendomsværdiskatten, kan efter forslaget til omlægning af beskatningsgrundlagene blive beskattet af den høje sats. Omlægningen af beskatningen af kapitalafkast vil således reducere beskatningen af kapitalafkast for nogle, mens beskatningen af kapitalafkast forøges for andre.

Det er derfor vanskeligt at skønne over de samlede afledte adfærdsvirkninger, herunder nettoeffekten på arbejdsudbuddet, af Krakas forslag til ændringer i beskatningen af kapitalafkast.

Der er ligeledes ikke foretaget et skøn over de samlede fordelingsvirkninger af forslaget, hvilket i givet fald ville indebære komplicerede beregninger og ikke mindst forudsætte en række konkrete antagelser om de dele af forslaget, som ikke er konkretiseret.

Kraka skriver, at den foreslåede omlægning af beskatningen er indrettet, så der tilstræbes mindst mulig påvirkning af indkomstforskellene. Krakas egen vurdering er imidlertid, at omlægningen medfører en vis omfordeling, så kapitalafkastbeskatningen øges i den øverste del af indkomstfordelingen og samlet reduceres i den nederste del af indkomstfordelingen. Hvis det lægges til grund, at den af Kraka skønnede fordelingsprofil er retvisende, kan Krakas model med betydelig usikkerhed antages at indebære en lille reduktion af arbejdsudbuddet. Det skal dog understreges, at der som nævnt ikke er foretaget en detaljeret vurdering af fordelingsvirkningerne, herunder sammensætningen heraf på ændret boligbeskatning og andre elementer i skattegrundlaget, som vil have betydning for arbejdsudbudsvirkningerne.

Mere om adfærdsvirkninger af Krakas model

Husholdningernes placerer grundlæggende opsparing i to opsparingsformer: Positiv formue (aktier, obligationer mv., bolig og pension) og negativ formue (gæld). Beskatningen af positiv nettokapitalindkomst, aktieindkomst, afkast af pensionsopsparing og boligafkast er dermed en skat på afkastet af husholdningernes positive formue, hvilket grundlæggende kan betragtes som en afgift på fremtidigt forbrug. Det påvirker det økonomiske incitament til at spare op, fordi værdien af fremtidigt forbrug reduceres i forhold til værdien af nutidigt forbrug. Når beskatningen reducerer afkastet af opsparing, så mindsker det også gevinsten ved at arbejde, når sigtet er at kunne have et større forbrug i fremtiden (fx som pensionist).

Beskatningen af kapitalafkast indebærer modsatrettede substitutions- og indkomsteffekter for både opsparings- og arbejdsudbudsbeslutningen. Den samlede virkning på henholdsvis opsparing og arbejdsudbud af at en hypotetisk forøgelse af beskatningen vurderes imidlertid over en bred kam samlet set at bidrage til at reducere såvel opsparingen som arbejdsudbuddet.

Beskatningen af kapitalafkast i det gældende skattesystem såvel som i Krakas model omfatter også, at der er skattefradrag for (netto-)renteudgifter vedrørende husholdningernes gæld – ofte omtalt som rentefradraget. Skattefradraget for renteudgifter indebærer isoleret set et økonomisk incitament til at optage gæld og påvirker også arbejdsudbuddet. De økonomiske ministeriet skønner dog aktuelt ikke over de afledte adfærdsvirkninger, herunder den potentielle ændring i arbejdsudbuddet, som følge af en ændring i rentefradraget.

Hvorvidt den enkelte skatteyder oplever, at beskatningen af kapitalafkast og skattefradraget for renteudgifter reduceres eller forøges – og dermed vil reducere eller øge opsparingen og arbejdsudbuddet som følge af Krakas model – afhænger af den konkrete, individuelle formuesammensætning.

Øvrige adfærdsvirkninger Krakas model

Krakas forslag til omlægning af beskatningen af kapitalafkast medfører en væsentlig asymmetri i beskatningen af positive hhv. negative kapitalafkast. Personer med positive afkast over progressionsgrænsen beskattes således hårdere end personer med negative afkast uanset størrelse. Husholdningernes tilskyndelse til at placere opsparing i opsparingsformer med stor risiko reduceres dermed – selvom det potentielle afkast er højt – hvilket indebærer et samfundsøkonomisk tab.

Det bemærkes desuden, at ikke alle omtalte formuetyper er perfekte substitutter. Der er således andre forhold end efter skat-afkastet, der påvirker, hvor husholdningerne placerer deres opsparing. De potentielle virkninger på porteføljesammensætning skal således ses i lyset af dette.

Krakas model indebærer desuden en væsentlig omlægning af beskatningen af pensionsafkast, som isoleret set bidrager til større usikkerhed om den enkelte skatteydere pensionsbeskatning og -opsparing.